

خۇراک و شەكەتى دەروونى

كافائىن سەرھەلەدات و بۇ ماۋەدى يەك تا دوو رۇژ بەردەوام دەپت، پاشان لەخۇبەۋە نامىنىت. جگە لە كافائىن، ھەول بەدە كە كاربۇھىدراتى ئالۇز يان نىشاستە بخۇيت پتر لە شەكرەكان. ھەرۋەھا بېرىكى باشى سەۋزە و مېۋە بخۇ، بەم شىۋەپە و بە جۇراۋجۇركردنى خۇراک گوشارى دەمارەكان و ھەستكردن بە ھىلاكى سووكتر دەپت. ھەرۋەھا دلىبابە لەۋەدى كە رۇژانە زىتر لە ھەشت بەرداخ ئاۋ بخۇيتەۋە، چونكە كەمبونەۋەدى شلە لە لەشدا دەپتە ئەگەرى ھەستكردن بە ماندوۋوبون و ناپرەحتى دەروونى .

دەتوانىت بە رىگەى پەپرەۋكردى ستابىلىكى خۇراک شەكەتى دەروونى Emotional stress تا راددەپەكى زۇر سووكتر بکەيت. سەرھەتا ھەول بەدە دوورکەۋیتەۋە لەو خواردن و خوارنەۋانەى ماددەى كافائىن Caffeine لەخۇدەگرن ۋەكو شوکولاتە، قاۋە، چاى، كاکاۋ، نوشابە گازدارەكان، خوارنەۋە وزبەخشەكان، بە لای كەم بىۋ ماۋەدى يەك ھەفتە يان تا كاتى سووكترونى شەكەتى دەروونى، پاشان ئەگەر ھەستكرد كە بارە دەروونىيەكەت بەيى كافائىن باشتەر، ئەو كاتە ھەول بەدە يەكجارى واز لە خواردن و خوارنەۋە كافائىنپەكان بەئىنىت، بەلام ئەۋەش لە ياد مەكە لەۋانەپە ھەست بە چەند نىشانەپەك بکەيت لە لەشتدا لەپاش وازھىنان لە كافائىن بۇ نمونە، سەرئىشەپەكى توند كە بە گشتى پاش تىپەرېۋونى 18 كاتمىز بەسەر راگرتنى

رىجىم لە ئەمەنى ھەرزەكارىدا

چونكە ئەمە وات لىدەكات ھەست بە برسېۋونىكى زۇر بکەيت و لەجياتى ژەمەكان ناناگايانە ژەمى بچوك يان خۇراكى ناتەندروست بخۇيت. رىجىمى ئاۋا زىانى لاپەلاى تىرشى ھەپە بۇ نمونە، بېرىنى كاربۇھىدرات لە خۇراكتدا وات لىدەكات ھەست بە ماندوۋوبون و بى وزبى بکەيت لە گەل قەبىزى و بۇنى ناخۇش لە دەمدا. خۇراكى جۇراۋجۇر و مەشقى بەدەنى يان ۋەرزىشى باشتىر رىگەپە بۇ كۆترولكردنى كىشى لەش.

ئەگەر گرنكى بە دابەزاندى كىشى لەشت دەدەيت، ھەرگىز پەپرەۋى ئەم جۇرە رىجىمە ناتەندروستىيانە مەكە كە بە توندى خۇراكت سنووردار دەكەن يان چەندىن گروپى خۇراكى و ماددەى گرنكت بە تەۋاۋى يان بە يەكجارى لىدەپن. لەۋانەپە رىجىمى لەو شىۋەپە بېتە ئەگەرى دابەزىنى كىشى لەش بە خىراپى و بە ماۋەپەكى كەم، بەلام ئەو راستىپە بزانه ھەرگىز ناتوانىت بۇ ماۋەپەكى زۇر لەسەرى بەردەوام بېت، دەرەنجام ھەر كە دەست بکەيتەۋە بە خۇراكى ئاساىى ئەۋا دووبارە كىشى لەشت زىاد دەپتەۋە لەۋانەپە زىاترىت لە خالى سقرى سەرھەتاى دەستپىكردى رىجىمەكە. ھەرۋەھا ئەم رىجىمانە بە توندى تەندروستىت تىكدەدەن و لەش دوچارى كەمبونى وزە و چەندىن ماددەى خۇراكى گرنكى دەكەنەۋە. بەلاۋەنانى ژەمىك يان پتر Skipping meals بەتايەتتى ژەمى بەيانىان،

پىۋەندى خۇراک و زىكەنى گەنجىتى

گەلىك جار بەر گویت دەكۆيت كە خوارندى گولەبەرۋرە يان شوکولاتە دەپتە ئەگەرى سەرھەلەدى زىكەى گەنجىتتى Acne vulgaris يان زىكەكان خراپتر دەكات. لە راستىدا زىكەى گەنجىتتى كە باۋتتىن نەخۇشى گالاندە چەۋرىپەكانى پىستە و لە تەمەنى ھەرزەكارىدا لەبەر كارىگەرى ھۆرمونى بەتايەتتى ئەندروۋىنەكان سەرھەلەدات. لەمىژە توپرىنەۋەكان ئامازە بەۋە دەكەن كە ھىچ پەيۋەندىپەك لە نيۋان خۇراک و زىكەى گەنجىتتىدا نىپە، ئەگەر ھەشىت ئەۋا پەيۋەندىپەكى لاۋازە و تەنبا لە چەند حالەتتىكى تايەتدا. بۇ نمونە، ھەندىك سەنتەرى نەخۇشىپەكانى پىست پىيان باشە كە خوارندى شىر و بەرھەمەكانى كەم بکرىنەۋە لەو كاتەى ھەندىك لە شىر و بەرھەمەكانى ھۆرمون لەخۇدەگرن كە ئەمانە بەرپرسىيارن لە سەرھەلەدان يان وروژاندى زىكەى گەنجىتتىدا نەك خودى شىر يان بەرھەمەكانى يان شىرى ئورگانىك Organic كە ھىچ دەرمانى ھۆرمونى لەخۇناگرت. ھەرۋەھا زىاد خوارندى كاربۇھىدراتى سافىراۋ ۋەكو ئاردى سېپى دەپتە ھۆى گرت لە رىكخستنى ھۆرمونى ئىنسولېن لە لەشدا كە ئەمەش دەپتە ھۆى زىادېۋونى خانە كىراتىنپەكان لە پىستىدا كە پەيۋەندى بە زىكەۋە ھەپە. خوارندى سەۋزە و مېۋە، خوارنەۋەدى بېرىكى باشى ئاۋ كارىگەرى پۇزەتېف دەكەنە سەر زىكەكان.

تەندروستى

گولان

ژمارە (۷۸۶) ۲۰۱۰/۶/۲۱

۶۸

چەۋرىيە نېۋەندەكان لە چەۋرىيە تېرەكان خراپترن

چەۋرىيە نېۋەندەكان Tans Fats يان ترشە چەۋرىيە نېۋەندەكان لە خۇراكى سروشتىدا زۆر كەمن، زياتر لە پىشەسازى خۇراكدا دروست دەكرىن بە رىنگى كىردارى هايدروچىنكرادنى زىتى شلى روۋەكى تاكو بچىتە دۇخى رەقىيەۋە، بۇيە زۆر جار بەم جۆرە چەۋرىيەنە دەۋرئىت چەۋرىيەنە هايدروچىنكرادەكان Hydro-genated. كۆمپانىكانى پىشەسازى خۇراك بۇيە چەۋرىيە نېۋەندەكان دەخەنە ناو خۇراكەكانىنەۋە، چۈنكە بەكارهيتانبايان ناسانتىرە لە جۆرەكانى تىرى چەۋرىيە و بۇ ماۋەيەكى زۆر خۇراگرتىن. چەۋرىيە نېۋەندەكان سەرەراي ئەۋدى كە چىزى خۇراك خۇش دەكەن، دەۋرئىت

بەھاي خۇراكى شووتى

تىرى ھەيە بۇ ھەۋى كىردىنى رۇماتىزىمى جومگەكان، ھەرۋەھا نىشانەكانى رەبو سووكتىر دەكات. لاىكۆپىنى شووتى قۇلۇن لە تووشبوون بە شىرپەنچە دەپارئىت، ھەرۋەھا مۇرۇف لە شىرپەنچە مەمك و سىيەكان و شىرپەنچە پۇستات. شووتى بىرىكى باشى لە كۆمەلى ڧىتامىن B تىدايە كە گرنگىن بۇ بەرھەمەپنەنى وزە لە لەشدا، بەتابىتە ڧىتامىن B6 و B1، ھەرۋەھا كانزاي مەگنسىۋم و پۇتاسىۋم. خواردىنى شووتى، چاۋەكان لە گۇراندەكانى پەيوەست بە پىربوون دەپارئىت، پەستانى خوین دادەبەزىنىت. ئەۋانەكى نەخۇشى شەكرەيان ھەيە دەتوان بە برى كەم شووتى بخۇن يىنەۋەدى كارىگەرى خراپى ھەيىت.

شووتى Watermelon مېۋەيەكى زۆر گونجاۋە بۇ شاندىنى تىنوبوون، چۈنكە رىژەيەكى يەكجار زۇرى ناو لەخۇدەگرىت و وزەيەكى كەمى تىدايە. شووتى ھەۋى كىردەكان و نىشانەكان سووكتىر دەكات لە نەخۇشىيەكانى رەبو، رەقبوونى خوئىنەۋەكان، نەخۇشى شەكرە، شىرپەنچە قۇلۇن، ھەۋى كىردىنى جومگەكان. شووتى سەرچاۋەيەكى زۆر باشە بۇ ڧىتامىن C و بىرىكى باشى لە يىتا كارۋىتىن واتە ڧىتامىن A ى روۋەكى تىدايە، كە لە سروشتدا بە گرنگىرتىن دوو ماددەدى دژەتۇكسان دادەنرىن، ھەرۋەھا ماددەدى لاىكۆپىن Lycopene كە رەنگە پەمبەكەى شووتىيە، ئەۋىش دژەتۇكسانىكى بەھىزە. شووتى سوۋدى

رۇژانە تەنيا 73 گرام باۋى

دادەبەزىنىت بەتابىتە كۆلىستىرۋلى خراپ LDL بە رىژەيە 9% لە ماۋەيەكە مانگدا، ھەستى تىربوونىش زياتر دەكات، ھەرۋەھا رىشال لە تىرەكەيدايە، بۇيە باش نىيە باۋى سىپى بكرىت. بەدىلى تر بۇ باۋى برىتىن لە گوئىز، كاجو، فستق، ماسى، ھەرۋەھا ۋەرزىش. باۋى رىژەيەكى باشى لە ماددە فايتوستىرۋلەكان Phytosterols يان ستىرۋلە روۋەكەيەكان تىدايە كە لە چەندىن بەروبوومى روۋەكەيدان و لە روۋى يىكەھانى كىمىيەۋە زۆر لە كۆلىستىرۋل دەچن، ناستى كۆلىستىرۋلى خوین دادەبەزىن و يارمەتى بەرگرى لەش دەدەن و ئەگەرى تووشبوون بە چەندىن شىرپەنچە كەم دەكەنەۋە.

خواردىنى باۋى Almonds بە شىۋەيەكى بەرچاۋ كارىگەرى كىردارى ئوكسان Oxi-datition ھاۋسەنگ دەكاتەۋە لە تووشبووان بە بەرزبوونەۋەدى ناستى كۆلىستىرۋل. باۋى بىرىكى باشى ڧىتامىن E لەخۇدەگرىت كە دژەتۇكسانىكى بەھىزە، ھەرۋەھا پۇلىڧىنۋولىكەكان و بەتابىتە ڧلاۋونۋىدەكان Flavonoids ماددەدى دژەتۇكسانىن و بە گرنگىرتىن يىكەھاتەى باۋى ھەژمار دەكرىن. دىبەج ئەمەش بزائىت كە خواردىنى بىرىكى كەمى باۋى ئامانچەكە ناپىكىت، بەلكو خواردىنى 73 گرام باۋى رۇژانە سوۋدى تەندروستى دىبەخىت. باۋى سەرەراي ئەۋدى كە كۆلىستىرۋلى گىتى

چەندىن جار بۇ سووركرىدەۋەدى خۇراك بەكارهيتىرت. چەۋرىيە نېۋەندەكان دەبەنە ھۇى بەرزبوونەۋەدى ناستى كۆلىستىرۋلى خراپ LDL و داپەزاندنى كۆلىستىرۋلى باش HDL لە خوئىندا، واتە ئەگەرى تووشبوون بە نەخۇشى دل و جەلتەى مېشك و نەخۇشى شەكرە زياد دەكەن. ئەۋ خۇراكەنى كە چەۋرىيە نېۋەندەكانىيان تىدايە برىتىن لە: سمن Ghee، رۇنى رىق Shortening، كەرى دەستىرد يان مارگەرىن Margarine، بسكۋىتەكان، كراكەرز Crackers، پىتزا، ھەندىك خۇراكى ھەۋىركارى دىكە. چەۋرىيە نېۋەندەكان بە شىۋەيەكى سروشتى بە رىژەيەكى كەم لە گۇشتى سوور و شىر و كەرى سروشتىدا ھەيە.

رشانەوې دەروونى

ھۆى كەمبەونەوې كېش، بە پېچەوانەى رشانەوې لەبەر نەخۇشېيەكى ئەندامى وەكو كولىبونى گەدە يان نەخۇشى تر. رشانەوې بەيانىان لە ئافرەتېشدا لە سەرەتاي مانگەكانى دووگانىدا بە شېوېيەكى ئاسابى روودەدات، ھەروەھا لەوانەيە جگەرەكېشان و زىياد خواردنەوې ئەلكەھول ھۆكارىكى تر يېت، زۆرجارىش رشانەوې بەيانىان لەگەل

زۆرجار پەستى و نېگەرانى Anxiety دەبېتتە ھۆى رشانەوې بەتايەتې بەيانىان زوو پاش لەخەو ھەلساندا يان راستەوخۇ پاش خواردنى يەكەم پالووى ژەمى بەيانى. ھېلنج و رشانەوې دەروونى ھەرگىز لە پاش كاتژمېر ۱۰ى بەيانى تا كۆتايى رۆژ روونادات، لەوانەيە ھۆكارى ئەمە بگەرېتتەوې بۇ ھەستىكردن بە نېگەرانى سەبارەت بە گرفت

چېژى تال لە دەمدا

ھەستىكردن بە چېژىكى تال Bitter taste يان چېژى ميتالى Metallic taste وەكو تام سارد لە دەمدا حالەتېكى باوہ. بە گشتى كولىبونى دەم ئەم گرفتە پەيدا دەكات كە گەلېك ھۆكارى لەپالە وەكو: سووتانى ناوېوشى دەم لەبەر خواردن و خواردنەوې گەرم، ياك رانەگرتنى دەم و ددان، بەكارھېتانى فلېجەى ددان بە نارىكى كە بېتتە ئەگەرى برىنى بچوك لە پوك يان زمان يان ناوېوشى دەم، كەمى فېتامىن و كەمى كانزاكان، قەيرانە دەروونىيەكان. ھۆيەكانى ترى چېژى ناخۇش لە دەمدا برىتېن لە: ھەوكردى پشستەوې زمان و دەم و قورگ بە تايەتې ھەوكردن بە كەرووى كاندىدا يان مۇنىليا Monilia كە زياتر لەو كەسانەدا روودەدات كە بەرگرى لەشيان كەمە وەكو مندال و پېرەكان و نەخۇشانى شەكرە و تووشبووان بە ئايدز يان شېرپەنجە. زۆر جار دەرمانى ددانسازى و ھەندېك دەرمانى ترى وەكو فلاجېل چېژى دەم ناخۇش دەكەن. پەستى توند و قول، خەمۇكى دەبنە ئەگەرى گۆران لە ناوېوشى دەمدا بەتايەتې گۆران لە رېژدى دەرمانى لېكدا، وشكېبونى دەمىش لەبەر ھەر ھۆكارىك دەبېتتە ئەگەرى ھەر دوو بۇنى ناخۇش و چېژى ناخۇش لە دەمدا. چارەسەركردى ئەم گرفتە بە دۆزىنەوې و چارەسەركردى ھۆيەكەى ئەنجام دەدرېت، لە مائەوە دەكرېت ھەر جۆرىكى غەرغەرە يان شووشتنى دەم Mouth Wash بە گىراوې دژەمىكرۇب ئەنجام بدېرت.

خەمۇكىدا روودەدات. چارەسەركردن برىتېيە لە چارەسەركردى ئەو قەيرانە يان گوشارە دەروونىيە كە لەپال رشانەوېكەيە، ئەگىنا دەرمانى جۆراوجۆرى دژى رشانەوې بەكاردەھىترېت كە تەنيا سوودىكى كاتىيان ھەيە.

بە سەرھاتەكانى رۆژ. لەگەنجاندا، زۆرجار رشانەوې دەروونى لەبەر ترسى قوتابخانە و ترس لە تاقىكردنەوېكان روودەدات. زۆرجار لەوانەيە ئەم گرفتە تەنيا ھېلنج يېت جا ئەگەر گەدە بەتال يېت يان خۇراكى تېدايېت، بەلام رشانەوې دەروونى بەو دەناسرېتتەوې كە نايېتتە

چۆن گەدەت دەپارېزىت

خۇراك رېكېخەيت، دووركەو لەو خۇراكانەى كە لەگەل گەدەتدا ناگونجېن، ھەرگىز خۇراكى خاويان باش نەكوللا و مەخۇ كەگەدەت نارحەت دەكەن و لەوانەيە نازارىش بكىشېت و تووشى نەخۇشى يېت، لەگەل ھەر ژەمىكدا تەنيا يەك پەرداخ ناو بخۆرەو، با ژەمى ئىوارنت سووك يېت، ئىوان ژەمى ئىواران و نووستن كەمتر نەبېت لە ۲ كاتژمېر، ناي راستەوخۇ پاش وەرزش خۇراك بخۆيت و ناي پاش ژەمىكى خواردن راستەوخۇ وەرزش بکەيت، بەلكو دەبېت بەبىنكى بدەيتى، پالوو زياتر لە ۲۰ جار بچووۋە ئىنجا قوتى بەد، بەپەلە خۇراك، كە برسى بوويت دەبې لەوە دلنبا يېت كە ۴ كاتژمېر بەسەر ژەمى رابردووتدا تېپەپوۋە ئىنجا خۇراك بخۆيت، ھەرگىز بەدھەرسى و دەلكزى فەرامۇش مەكە و خۆت پىشانى دكتۆرەكەت بەد.

بە درېژاى تەمەن رۆزانە بەلاى كەم سېچار خۇراك دەخۆيت يان گەدەت پردەكەيت، بۇ پارساتنى گەدە لە نەخۇشى، ھەرگىز زىاد لە پىويست گوشارى مەخەرە سەر بۇئەوې بەرېكويېكى فرمانى خۇى ئەنجام بدات و خۇراك بەباشترىن شېو ھەرس بكات. بوونى خۇراك لەناو گەدەدا خانەكانى ھان دەدات بۇ دەرمانى ترشەلۇكى HCL و ئەزىمەكانى ھەرسكردن، بۇيە ھەول بەدە كاتى ژەمەكانى

تەندروستى

گولان

ژمارە (۷۸۶) ۲۰۱۰/۶/۲۱

۷۰

موودەردان لە نافرەتان

موودەردان Hirsutism واتە گەشەکردنی موو لەو شوێنانەى ئافرەت كە نایبىت مووى تىدا بەدى بکریت وەكو چەنەگە و سەر لىوى سەرەووە و بناگويەكان، ئەمەش كاریگەرییەكى دەروونى نینگەتیقى زۆر دەكاتە سەر ئافرەتى تووشبوو. موودەردان زیاتر لەو ئافرەتانەدا روودەدات كە دوچارى دروستبوونى فرەكیسی هیلكەدان دەبنەووە PCOS. هۆكارى موودەردان دەگەرتەووە بۆ زیادبوونى ریژى هۆرمۆنە نێرینەییەكان واتە ئەندروجنەكان Androgens، هۆرمۆنى تىستۆستىرۆن ئەندروجنى سەرەكییه، بە برىكى كەم لە لەشى ئافرەتدا هەیه، بەلام زیادبوونى ئەم هۆرمۆنە پتر لە ریژى ئاسایى خۆى دەبێتە ئەگەرى موودردان و چەندىن سیفەتى نێرینەیی تر بۆ نمونە قەبەبوونى دەنگ. لە پیاویشدا زیادبوونى ئاستى هۆرمۆنى تىستۆستىرۆن دەبێتە ئەگەرى گرفت لە

پرۆستاتدا. هەندىك جارىش موودەردان لە هەندىك خێزاندا لەبەر هۆكارى زگمكییهووە روودەدات، لەو كاتەى كە ئاستى هۆرمۆنى تىستۆستىرۆن ئاساییه و هېچ كىسه لە هیلكەدانەكاندا بەدى ناکریت. چارەسەرکردنى موودەردان بە پشكنین و دۆزینەووى هۆیهكەى دەستپیدەكات، چارەسەر بە لىزەر چارەسەرىكى یەكجارەكییه بۆ موودەردان.

65% نەخۆشانی شەكرە تووشى نەخۆشى دل دەبن

خوین و پشكنینى كلینىكى لەلایەن دكتور بۆ دلنیاوون لەووى تووشى بەزىوونەووى پەستانى خوین و نەخۆشى دل نەبووت. هەرەها دەبێ چاودێرى كىشى لەشت بكەیت و بە هېچ شۆبەيك توخنى جگەرە و خواردنەووى ئەلكهول نەكەویت، هەرەها وەرزشى رۆژانە یەك كاتمىر رۆشىتنى خێرا، نایب كۆلىستىرۆلى گشتى خوین(كۆلىستىرۆلى باش و كۆلىستىرۆلى خراپ) لە خوړنى پتر ٢٠٠ ملگم ادیسلیتەر.

نەخۆشى شەكرە بە تەنیا، بەزىوونەووى ئاستى كۆلىستىرۆل لە خویندا بە تەنیا، مەترسییان هەیه بۆ ژيان، بەلام نەخۆشى شەكرە لە گەل ئاستى كۆلىستىرۆلى بەرز بەیهكەو مەترسییهكى زۆرتر دەخەنە سەر ژيان. زۆربەى نەخۆشانی شەكرە كە تووشى نەخۆشى دل دەبن لى بىناگان، چونكە وەكو مرۆفیکى ئاسایى تووشى نەخۆشى دل دەبیت هەست بە نازارى سینگ Angina ناكەن كە نازارىكى یەكجار توند و سەختە و بەهێزترین پیاو لە جوولە دەخات و بەرگەى ناگرت. نەخۆشانی شەكرە وەكو بەشیک لە ئالۆزیهكانى شەكرە كە بە تەواوى كۆنترۆل نەكرابیت ئەگەرى تووشبوونیان بە نەخۆشى دل و بەزىوونەووى پەستانى خوین لیدەكریت بە ریژى ٦٥٪ پتر لە كەسانى ئاسایى. پىوستە بە وردى چاودێرى خۇراكت بكەیت بەتایەتى چەورى، لە گەل پشكنینى شەكر كە خوړنى پتر نەبیت لە ١٢٦ ملگم ادیسلیتەر و پاش خواردن پتر نەبیت لە ٢٥٠ ملگم ادیسلیتەر، سەرەپاى پشكنینى چەوریەكانى

بۆچى پیرەكان تووشى بەدخۆراكى دەبن

دەبن. بەدخۆراكى لە پیرەكاندا دوو جۆرى هەیه: بەدخۆراكى دەرەكى، واتە لەبەر كەمى بىر و جۆرى ژەمەكانى خۇراكەووە روودەدات، هەرەها بەدخۆراكى ناوەكى، واتە تووشبوو دوچارى كەمبوونەووى ئارەزووى خواردن دەبیتەووە كە لىرەدا نەخۆش دەكەوێتە ناو گىژاوىكى بەدخۆراکییهووە، چونكە كەمى ئاسن و كانزا و قىتامىنەكانىش دەبیتە هۆى كەمبوونەووى ئارەزووى خواردن، واتە نەخۆش لە دوو لاوہ ئارەزووى خواردنى كەم دەبیتەووە.

هەلسەنگاندن و رىكخستنى لایەنى خۇراكى پیرەكان مەسەلەیهكى چەندى بلینى گرتگە بۆ پاراستنى تەندروستى بەسالاچوان. پیرەكان بە ریژبەكى زۆر تووشى بەدخۆراكى Malnutrition دەبن. لاوازبوونى هەستى بۆنکردن، لاوازبوونى هەستى چىژکردن، كەمبوونەووى هەستى تىنوبوون، خراپبوونى تەندروستى دەم و ددان، كزبوونى جوولەى رىخۆلە و ئەگەرى قەبزی، ئەمانە هەموویان چەند گۆرانىكى فسىۆلۆژین كە لە گەل تەمەندا روودەدەن و ئەگەرى تووشبوون بە بەدخۆراكى زیاد دەكەن، هەرەها بەكارهینانى گەلێك دەرمان بۆ مەبەستى جیاواز وەكو زىانى لاپەلا دەبنە ئەگەرى كەمبوونەووى ئارەزووى خواردن و هیلنج و وشكبوونى دەم یان بۆرژان و بیهێزى گشتى لەش. كەمى ماددە خۇراکییه گرتگ و پىوستەكان دەبیتە هۆى نەخۆشى، هەرەها توانای چاكبوونەووە لە نەخۆشیه سادە و نەخۆشیه سەختەكان لاواز دەكات، بەتایەتى كەمى وزە و پرۆتین كە نزیكەى نیووى بەسالاچوان تووشى

تەندروستى

گولان

ژمارە (٧٨٦)
٢٠١٠/٦/٢١

٧١